

ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (Ε.Ε.Π.) ΕΙΔΙΚΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Κοκαρίδας Δημήτριος

ΤΕΦΑΑ Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
Ειδικότητα Ειδικής Φυσικής Αγωγής

Το Όνομά σου: _____

Ημερομηνία συμπλήρωσης: ____/____/____ Τοποθεσία: _____

Οδηγίες: Το παρόν εξατομικευμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα (Ε.Ε.Π.) είναι μία γραπτή έκθεση - αξιολόγηση που αποσκοπεί να σε βοηθήσει ως καθηγητή φυσικής αγωγής να αντεπεξέλθεις στη διδασκαλία του παιδιού με αναπηρία που έχεις αναλάβει. Δίνει σαφείς οδηγίες αξιολόγησης, αλλά και σε βοηθά να διαμορφώσεις ένα παρεμβατικό πρόγραμμα προσαρμοσμένης άσκησης, με καθορισμό βραχυπρόθεσμων, μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων στόχων. Όταν συμπληρώνεις κάθε ερώτηση-ενότητα, παρακαλώ να σημειώνεις την απάντηση που θεωρείς ότι απεικονίζει περισσότερο αυτό που έχεις διαπιστώσει-αξιολογήσει από την επαφή σου με το παιδί. Είσαι το άτομο που ξέρει καλύτερα από κάθε άλλον πώς να απαντήσει αυτές τις ερωτήσεις. Εάν θελήσεις η φόρμα να συμπληρωθεί και με τη συνδρομή και κάποιου άλλου εκτός από σένα, παρακαλώ...

Σημείωσε ποιος βοήθησε: _____

Η σχέση του μαζί σου (π.χ. συνάδελφος, ειδικότητα εκπαιδευτικού κ.ά.): _____

ΑΥΤΟ ΤΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΔΕΝ ΠΡΟΟΡΙΖΕΤΑΙ
ΓΙΑ ΔΙΑΝΟΜΗ Ή ΑΝΑΦΟΡΑ

© Πνευματικά Δικαιώματα 2010

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ

Γενικές πληροφορίες

Όνοματεπώνυμο παιδιού: (προαιρετικό) _____

Φύλο: Αγόρι ☐ Κορίτσι ☐

Ημερομηνία γέννησης ____/____/____

Εθνικότητα: Ελληνική ☐ Άλλη ☐ (παρακαλώ, διευκρίνισε) _____

Σχολική τάξη που παρακολουθεί: (Σημείωσε ένα από τα παρακάτω)

Τυπική τάξη Φ.Α. ☐

Τυπική τάξη Φ.Α. με συμπληρωματική καθοδήγηση ☐

Ειδική Φυσική Αγωγή σε τυπική τάξη ☐

Ειδική Φυσική Αγωγή σε: α) ειδικό δημοτικό σχολείο ☐

β) ειδικό γυμνάσιο, ΕΕΕΚ κ.ά. ☐

Ειδική Φυσική Αγωγή σε ιδρυματικό περιβάλλον ή στο σπίτι ☐

Για μαθητές άνω των 15 ετών (παρακαλώ, συμπλήρωσε)

Επιθυμητοί στόχοι μαθητή μετά το σχολείο: _____

Παρόν επίπεδο απόδοσης (εμπειρία εργασίας, δυνατότητα ανεξαρτητοποίησης, συμμετοχή σε κοινωνικά δρώμενα, μετασχολική εκπαίδευση): _____

Κοινωνικές υπηρεσίες που μπορούν να δοθούν (εργασίας, καθοδήγησης): _____

Κοινωνικο-οικονομική κατάσταση οικογένειας του μαθητή

(Σημείωσε ένα από τα παρακάτω)

Χαμηλή ☐

Μέση ☐

Υψηλή ☐

Αναπηρία - παράγοντες υγείας

Παρακαλώ, σημείωσε στον παρακάτω πίνακα το τετράγωνο που αντιστοιχεί στην αναπηρία του μαθητή:

Αναπηρία			
Μαθησιακές δυσκολίες	☐	Κώφωση	☐
Διαταραχές Ομιλίας	☐	Ελλιπής όραση	☐
Νοητική υστέρηση	☐	Τύφλωση	☐
Αυτισμός	☐	Τύφλωση-Κώφωση	☐
Συναισθηματικές διαταραχές	☐	Ορθοπεδική, νευρολογική, μυϊκή βλάβη	☐
Οργανικό Νόσημα/χρόνια πάθηση	☐	Τραυματισμός εγκεφάλου	☐
Βαρηκοΐα	☐	Πολλαπλή μειονεξία	☐

Παρακαλώ, δώσε περισσότερες πληροφορίες για την αναπηρία του μαθητή σου: _____

Άλλα προβλήματα υγείας: Όχι ☐ Ναι ☐ (Εάν ναι, παρακαλώ διευκρίνισε)

Προβλήματα υγείας κατά την άσκηση: Όχι ☐ Ναι ☐ (Εάν ναι, παρακαλώ διευκρίνισε) _____

Οφθαλμολογικές παθήσεις (π.χ. στραβισμός): Όχι ☐ Ναι ☐ (Εάν ναι, παρακαλώ διευκρίνισε) _____

Φαρμακευτική αγωγή: Όχι ☐ Ναι ☐ (Εάν ναι, παρακαλώ διευκρίνισε ποια, καθώς και τυχόν παρενέργειες):

Σύντομο ιατρικό ιστορικό: _____

Σωματομετρικά χαρακτηριστικά	
Περίμετρος κεφαλής: _____	Βάρος σώματος: _____
Μήκος Σώματος: _____	Δείκτης Μάζας Σώματος (ΔΜΖ): _____
Με βάση το ΔΜΖ, το παιδί χαρακτηρίζεται:	
Ελλιποβαρές ☐	Με κανονικό βάρος ☐ Υπέρβαρο ☐ Παχύσαρκο ☐

Νοημοσύνη

Με βάση τις πληροφορίες που έχεις συγκεντρώσει από διάφορες πηγές (π.χ. από τους γονείς και/η τον ιατρό του παιδιού, το αρχείο του μαθητή στο σχολείο, την αξιολόγηση του παιδιού από το ΚΕΔΔΥ, την προσωπική σου επαφή μαζί του, τους άλλους εκπαιδευτικούς του σχολείου), σημείωσε τα παρακάτω:

Το παιδί χαρακτηρίζεται από: (Σημείωσε ένα από τα παρακάτω)	
Νοητική Υστέρηση ☐	Τυπική Νοημοσύνη ☐ Νοητική Υπεροχή ☐

Σε περίπτωση ύπαρξης νοητικής υστέρησης, παρακαλώ, σημείωσε:	
α) Το δείκτη νοημοσύνης (ΔΝ) του παιδιού: _____	
β) Το βαθμό νοητικής υστέρησης (οριακή, ελαφριά, μέτρια, σοβαρή): _____	
γ) Την εκπαιδευτική ταξινόμηση του παιδιού (εκπαιδεύσιμο, ασκήσιμο ή εξαρτημένο): _____	
δ) Την ύπαρξη συνδρόμου (π.χ. Down κ.ά.). Όχι ☐ Ναι ☐ (εάν ναι, σημείωσε ποιο) _____	

Συμπεριφορά

Το παιδί εκδηλώνει:		
Διάσπαση προσοχής-ανωριμότητα («φτωχή» αυτοσυγκέντρωση, μικρή διάρκεια προσοχής, νωθρότητα, λήθαργος, τάση του παιδιού να απαντά, χωρίς να σκέφτεται)	Ναι ☐	Όχι ☐
Υπερκινητικότητα- Κινητική υπερβολή (αδυναμία του παιδιού να χαλαρώσει και να μείνει ακίνητο για πολλή ώρα)	Ναι ☐	Όχι ☐
Αντικοινωνική Συμπεριφορά (επιθετικότητα, ευερεθιστότητα, παραβατικότητα)	Ναι ☐	Όχι ☐
Νευρωτική Συμπεριφορά (άγχος, απομόνωση, τάσεις δυστυχίας και κατάθλιψης)	Ναι ☐	Όχι ☐
Ψυχωτική συμπεριφορά (επανάληψη ίδιων πραγμάτων ξανά και ξανά, έκφραση περίεργων και υπερβολικών ιδεών)	Ναι ☐	Όχι ☐

	ΝΑΙ	ΟΧΙ		ΝΑΙ	ΟΧΙ
Σχολική φοβία			Τικ ή καθ' έξιν σπασμοί		
Ψυχογενείς πόνοι			Ενούρηση		
Ελαττωμένη όρεξη			Εγκόπριση		
Χτύπημα κεφαλιού			Κρίσεις κατακράτησης της αναπνοής		
Αλλοτριοφαγία					

Κοινωνικότητα-προσαρμοστικότητα

Το παιδί		
• Ενδιαφέρεται για ομαδικά παιχνίδια	Ναι ☐	Όχι ☐
• Παίζει σε συνεργασία με άλλα παιδιά (κοινωνικό παιχνίδι)	Ναι ☐	Όχι ☐
• Καταλαβαίνει ότι τα παιχνίδια έχουν κανόνες και τους σέβεται	Ναι ☐	Όχι ☐
• Ψάχνει ενεργά και σωστά για ένα παιχνίδι	Ναι ☐	Όχι ☐
• Προσποιείται ότι είναι π.χ. μάγισσας, νοσοκόμα, με σωστές ενέργειες	Ναι ☐	Όχι ☐
• Μιμείται σωστά μία αλληλουχία ενεργειών στο σπίτι (π.χ. κάνει ότι σκουπίζει τη σκόνη στο φαράσι και μετέπειτα το αδειάζει)	Ναι ☐	Όχι ☐
• Χρησιμοποιεί χειρονομίες, για να δείξει τι θέλει (π.χ. προσποιείται ότι γεμίζει ένα ποτήρι, για να δείξει ότι θέλει να πιει νερό)	Ναι ☐	Όχι ☐
• Μπορεί να πάει να φέρει από διπλανό δωμάτιο δύο-τρία αντικείμενα τη φορά, όταν του πουν	Ναι ☐	Όχι ☐
• Ανταποκρίνεται στο όνομά του	Ναι ☐	Όχι ☐
• Μπορεί να αναγνωρίσει διαφορές στον εαυτό του και τους άλλους (π.χ. φύλο, χρώμα ματιών και μαλλιών κ.ά.)	Ναι ☐	Όχι ☐
• Μπορείς να το εμπιστευτείς να παίξει έξω μόνο του ή με άλλα παιδιά	Ναι ☐	Όχι ☐
• Έχει συχνά «καλύτερους φίλους»	Ναι ☐	Όχι ☐

Ικανότητες αυτοεξυπηρέτησης

Το παιδί		
• Είναι πλήρως εκπαιδευμένο να ικανοποιήσει τις ανάγκες του στην τουαλέτα (χρησιμοποιεί χαρτί, καζανάκι κτλ.)	Ναι ☐	Όχι ☐
• Πλένεται με επάρκεια, χωρίς βοήθεια	Ναι ☐	Όχι ☐
• Ντύνεται και ξεντύνεται, χωρίς βοήθεια	Ναι ☐	Όχι ☐
• Χρησιμοποιεί μαχαίρι και πιρούνι ικανοποιητικά	Ναι ☐	Όχι ☐
• Μπορεί να πιει από ένα σχεδόν γεμάτο ποτήρι, χωρίς να χύσει το περιεχόμενο	Ναι ☐	Όχι ☐
• Δένει τα κορδόνια των παπουτσιών του	Ναι ☐	Όχι ☐
• Βάζει το παλτό του, χωρίς βοήθεια	Ναι ☐	Όχι ☐
• Γνωρίζει τη διεύθυνση του σπιτιού του	Ναι ☐	Όχι ☐
• Κατανοεί την έννοια του χρήματος ως μέσο συναλλαγής	Ναι ☐	Όχι ☐
• Αναγνωρίζει νομίσματα	Ναι ☐	Όχι ☐

Ακοή και ομιλία

Το παιδί		
• Χρησιμοποιεί σωστές γραμματικές προτάσεις (π.χ. «πήγα για ψώνια με τη μαμά»)	Ναι ☐	Όχι ☐
• Χρησιμοποιεί τέσσερις με πέντε καθαρές λέξεις σε μία πρόταση	Ναι ☐	Όχι ☐
• Χρησιμοποιεί πενήντα καθαρές λέξεις	Ναι ☐	Όχι ☐
• Συνεχώς ρωτάει ερωτήσεις τύπου «γιατί», «πότε», «πώς» κ.ά.	Ναι ☐	Όχι ☐
• Απαντά σε ερωτήσεις σχετικές με μία ιστορία	Ναι ☐	Όχι ☐
• Ακούει με ανυπομονησία ιστορίες που του διαβάζουν από εικόνες-βιβλία και του αρέσει να του τις ξαναλένε από την αρχή	Ναι ☐	Όχι ☐
• Επαναλαμβάνει φράσεις με 10 τουλάχιστον συλλαβές	Ναι ☐	Όχι ☐
• Ορίζει ανάλογα με τη χρήση τους, τουλάχιστον 6 αντικείμενα	Ναι ☐	Όχι ☐
• Γνωρίζει/μπορεί να συγκρίνει έννοιες, όπως «μικρό-μεγάλο», «υψηλό-χαμηλό», «ελαφρύτερο-βαρύτερο»	Ναι ☐	Όχι ☐
• Γνωρίζει τα χρώματα	Ναι ☐	Όχι ☐

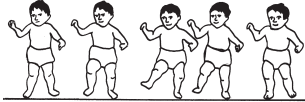
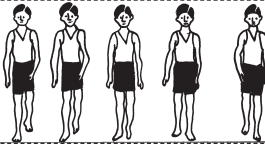
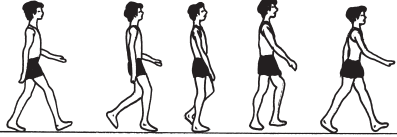
Κινητικές ικανότητες

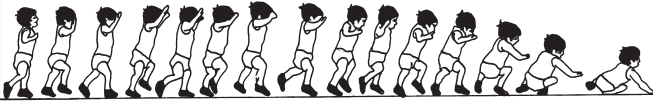
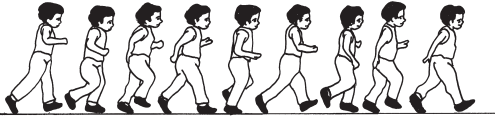
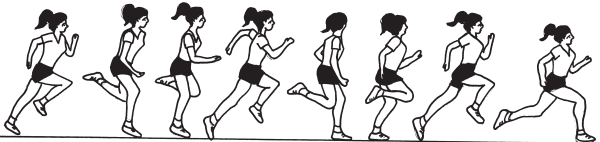
Αδρή κινητικότητα		
Το παιδί:		
• Κάθεται μόνο του στο πάτωμα, χωρίς βοήθεια	Ναι ☐	Όχι ☐
• Περπατά με αυτοπεποίθηση	Ναι ☐	Όχι ☐
• Βαδίζει μύτη με πτέρνα σε ευθεία γραμμή	Ναι ☐	Όχι ☐
• Περπατά στις μύτες	Ναι ☐	Όχι ☐
• Τρέχει ανάμεσα σε εμπόδια (ζιγκ-ζάγκ)	Ναι ☐	Όχι ☐
• Αναπηδά στο ένα πόδι 2 ή περισσότερες φορές	Ναι ☐	Όχι ☐
• Κάνει άλμα προς τα εμπρός με τα δύο πόδια μαζί, χωρίς να πέφτει	Ναι ☐	Όχι ☐
• Πηδάει ένα σχοινί ύψους 6 ιντσών με τα δύο πόδια	Ναι ☐	Όχι ☐
• Ισορροπεί στο ένα πόδι, για τουλάχιστον 4-5 δευτερόλεπτα	Ναι ☐	Όχι ☐
• Ανεβαίνει και κατεβαίνει τις σκάλες από μόνο του, εναλλάσσοντας τα πόδια (χρησιμοποιεί ένα πόδι σε κάθε σκαλοπάτι)	Ναι ☐	Όχι ☐
• Πιάνει μία μπάλα που ρίχνεται προς το μέρος του από απόσταση 2-3 μέτρων	Ναι ☐	Όχι ☐
• Χτυπά μία μπάλα στο πάτωμα και την πιάνει με τα χέρια	Ναι ☐	Όχι ☐
• Πετά μία μπάλα σε ύψος ενός μέτρου και την πιάνει με τα χέρια	Ναι ☐	Όχι ☐
• Ρίχνει μία μικρή μπάλα με το ένα χέρι, με σχετική ακρίβεια	Ναι ☐	Όχι ☐
• Μπορεί, τρέχοντας, να κλοτσά μία μπάλα	Ναι ☐	Όχι ☐
• Κάνει ποδήλατο με τρεις ρόδες	Ναι ☐	Όχι ☐

Λεπτή κινητικότητα		
Το παιδί:		
• Πλησιάζει και ανασηκώνει μικρά αντικείμενα, με μία κίνηση	Ναι ☐	Όχι ☐
• Ανασηκώνει μικρά αντικείμενα, χρησιμοποιώντας το δείκτη και τον αντίχειρα	Ναι ☐	Όχι ☐
• Χρησιμοποιεί ψαλίδι, με σχετική ακρίβεια	Ναι ☐	Όχι ☐
• Κρατάει μολύβι με τα τρία δάχτυλα, όπως ο ενήλικος	Ναι ☐	Όχι ☐
• Αντιγράφει/ζωγραφίζει σταυρό, κύκλο, τρίγωνο, τετράγωνο σχετικά καλά	Ναι ☐	Όχι ☐
• Κάνει πύργο με 10 κύβους	Ναι ☐	Όχι ☐
• Προσπαθεί, ικανοποιητικά, να μένει μέσα στις γραμμές, όταν χρωματίζει	Ναι ☐	Όχι ☐
• Ολοκληρώνει παζλ με 6 οπές σε 20 δευτερόλεπτα	Ναι ☐	Όχι ☐

Βασικά κινητικά πρότυπα

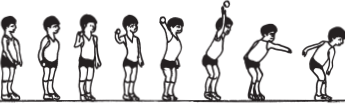
Παρακαλώ, σε κάθε πίνακα σημείωσε **ένα** από τα τετράγωνα που πιστεύεις ότι εκφράζει περισσότερο κάθε μία από τις παρακάτω βασικές κινήσεις που εκτελεί ο μαθητής σου:

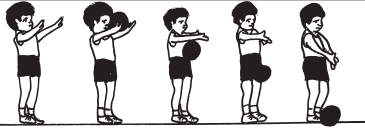
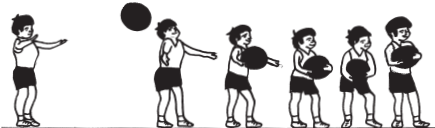
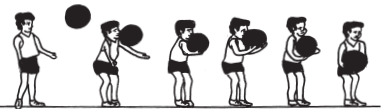
Στάδιο		Βάδισμα
☐	Αρχικό	
☐	Στοιχειώδεις	
☐	Ώριμο	

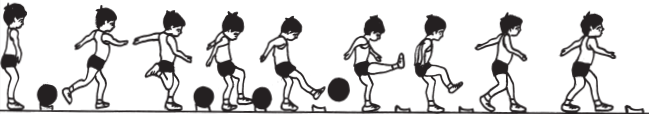
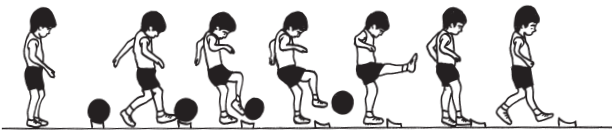
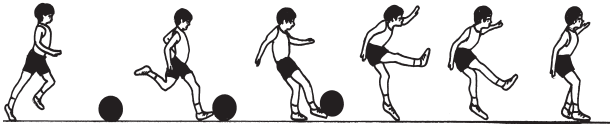
Στάδιο		Τρέξιμο
☐	Αρχικό	
☐	Στοιχειώδεις	
☐		
☐	Ώριμο	

Στάδιο		Άλμα
☐	Αρχικό	
☐	Στοιχειώδεις	
☐		
☐	Ωριμο	

Στάδιο		Αναπήδηση (Κουτσό)
☐	Αρχικό	
☐	Στοιχειώδεις	
☐		
☐	Ωριμο	

Στάδιο		Ρίψη
☐	Αρχικό	
☐	Στοιχειώδεις	
☐		
☐	Ωριμο	

Στάδιο	Σύλληψη
☐ Αρχικό	
☐	
☐ Στοιχειώδεις	
☐	
☐ Ώριμο	

Στάδιο	Λάκτισμα
☐ Αρχικό	
☐	
☐ Στοιχειώδεις	
☐ Ώριμο	

Χαρακτηριστικά ανώριμης κίνησης		
Το παιδί εκδηλώνει:		
• Ακατάλληλο κινητικό σχεδιασμό ως προς:		
α) τον έλεγχο δύναμης	Ναι ☐	Όχι ☐
β) το χρόνο αντίδρασης	Ναι ☐	Όχι ☐
γ) την ανταπόκριση σε πιο σύνθετα ερεθίσματα	Ναι ☐	Όχι ☐
• Ανικανότητα διατήρησης ρυθμού, κατά τη διάρκεια της άσκησης	Ναι ☐	Όχι ☐
• Απώλεια δυναμικής ισορροπίας (πέσιμο), κατά την εκτέλεση της άσκησης	Ναι ☐	Όχι ☐
• Αστάθεια, διαφορά από προσπάθεια σε προσπάθεια ως προς:		
α) την ισορροπία	Ναι ☐	Όχι ☐
β) τη δύναμη	Ναι ☐	Όχι ☐
γ) το ρυθμό	Ναι ☐	Όχι ☐
• Παράταση-συνέχιση της κίνησης μετά το τέλος της άσκησης, ενώ θα έπρεπε να έχει σταματήσει	Ναι ☐	Όχι ☐

Τομείς ψυχοκινητικής αγωγής

Το παιδί επιδεικνύει:			
• Γνώση των διάφορων μερών του σώματός του, του εαυτού του και των άλλων (εάν εν μέρει, συγκεκριμενοποίησε)	Ναι ☐	Όχι ☐	Εν μέρει ☐
• Γνώση της θέσης (καθιστή, όρθια, πρηνή, ύπτια, στα τέσσερα) του σώματός του στο χώρο (εάν εν μέρει, συγκεκριμενοποίησε)	Ναι ☐	Όχι ☐	Εν μέρει ☐
• Ικανότητα ισορροπίας:			
α) Στατική:			
- με ανοιχτά μάτια	Ναι ☐	Όχι ☐	Εν μέρει ☐
- με κλειστά μάτια	Ναι ☐	Όχι ☐	Εν μέρει ☐
β) Δυναμική: (εάν εν μέρει, συγκεκριμενοποίησε)	Ναι ☐	Όχι ☐	Εν μέρει ☐
• Γνώση πλευρικότητας (διαχωρισμού δεξιού-αριστερού) των άνω και κάτω άκρων του σώματός του: (εάν εν μέρει, συγκεκριμενοποίησε)	Ναι ☐	Όχι ☐	Εν μέρει ☐
• Γνώση προσανατολισμού του σώματός του στο χώρο: (εάν εν μέρει, συγκεκριμενοποίησε)	Ναι ☐	Όχι ☐	Εν μέρει ☐
• Γνωριμία και έλεγχο της αναπνοής (εισπνοής και εκπνοής) (εάν εν μέρει, συγκεκριμενοποίησε)	Ναι ☐	Όχι ☐	Εν μέρει ☐

Γενικές παρατηρήσεις

Η υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου σου για την ικανοποίηση των εκπαιδευτικών αναγκών του μαθητή σου με τα παραπάνω χαρακτηριστικά είναι: Επαρκής, Ανεπαρκής (εάν είναι ανεπαρκής, ανάφερε τυχόν ελλείψεις και προτάσεις βελτίωσης): _____

Παρακαλώ, απάντησε στις παρακάτω χρήσιμες ερωτήσεις αξιολόγησης:

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
• Σε ποιο είδος περιβάλλοντος ο μαθητής μαθαίνει καλύτερα;	
• Πώς προσαρμόζεται ο μαθητής στους μεγάλους ανοικτούς χώρους;	
• Τι υλικό επιλέγει ο μαθητής, για να παίξει μόνος του;	
• Τι παρακινεί το μαθητή και τι τον αποθαρρύνει;	
• Μπορεί να ακολουθήσει οδηγίες, να ακούσει; Πόσο πολύπλοκο είναι αυτό, με μία-δύο προσπάθειες;	
• Ποιες είναι οι ικανότητες που επιδεικνύει, όταν παίζει μόνος του ή με άλλους;	
• Μπορεί το παιδί να επιδείξει κάποια ικανότητα επίλυσης προβλημάτων;	
• Πώς επικοινωνεί το παιδί;	

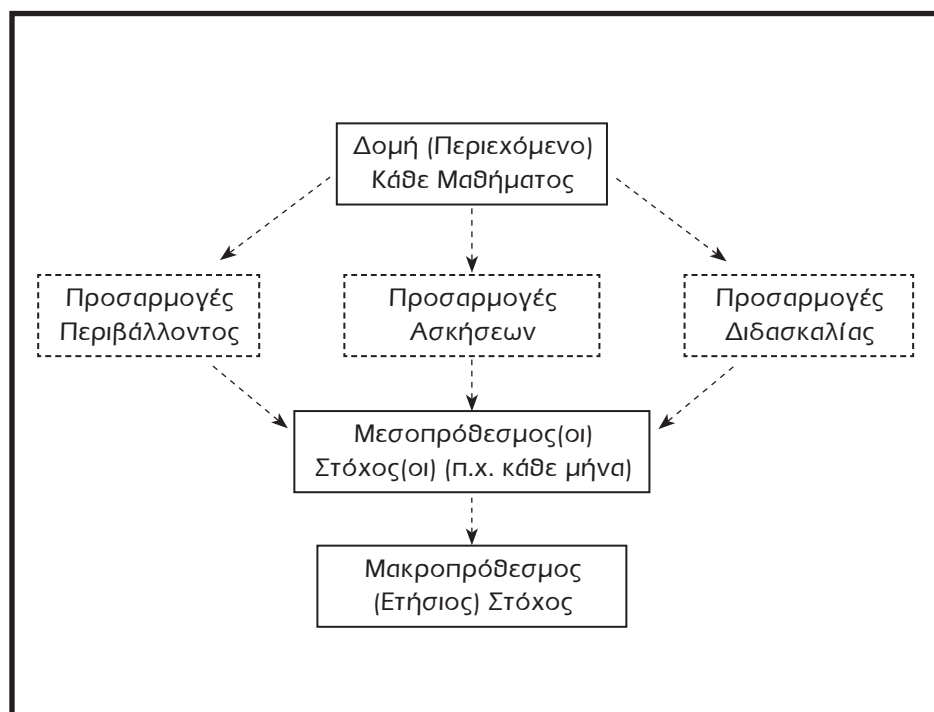
Παράρτημα

• Πώς μπορούμε να βοηθήσουμε το μαθητή να επικοινωνήσει με τα άλλα παιδιά στην τάξη;	
• Πώς μπορούμε να μεταχειριστούμε τους φόβους και τις ανησυχίες του μαθητή;	
• Πώς μπορούμε να χειριστούμε τις αλλαγές διάθεσής του;	
• Πώς μπορούμε να κάνουμε το μαθητή να συμμετέχει σε μικρές ομάδες;	
• Με ποιον τρόπο το παιδί μαθαίνει; Κάτω υπό ποιες συνθήκες το παιδί μαθαίνει καλύτερα;	
• Πώς φαίνεται το μάθημα στο παιδί;	
• Πώς μπορούμε να ελέγχουμε τη συμπεριφορά του μαθητή;	
• Υπάρχουν άλλες πληροφορίες από το οικογενειακό-φιλικό περιβάλλον του παιδιού που μπορούν να φανούν χρήσιμες;	

Παρακαλώ, σημείωσε, ότι άλλο παρατήρησες:_____

ΠΑΡΕΜΒΑΤΙΚΗ ΦΑΣΗ Ε.Ε.Π.

Η παρεμβατική φάση αντιπροσωπεύει το χρονικό διάστημα από τη στιγμή που ο μαθητής σου με αναπηρία θα αρχίσει το πρώτο του μάθημα φυσικής αγωγής έως τη στιγμή που το πρόγραμμα ή η συμμετοχή του παιδιού σε αυτό θα λάβει τέλος. Σε αυτήν τη φάση, θα πρέπει να συγκεκριμενοποιήσεις το περιεχόμενο κάθε μαθήματος φυσικής αγωγής ως προς τις προσαρμογές του περιβάλλοντος, των ασκήσεων και της διδασκαλίας που πρέπει να κάνεις, θέτοντας μεσοπρόθεσμους στόχους και μακροπρόθεσμο στόχο, σύμφωνα με το παρακάτω σχήμα:

Οι προσαρμογές του μαθήματος σίγουρα είναι διαφορετικές ανάλογα με την αναπηρία και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του εκάστοτε μαθητή σου. Αντιπροσωπευτικές προσαρμογές ανά αναπηρία μπορείς να εντοπίσεις ανατρέχοντας στα αντίστοιχα κεφάλαια του βιβλίου ή στην ηλεκτρονική διεύθυνση: www.pe.uth.gr/efa του Τ.Ε.Φ.Α.Α. Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Προς μεγαλύτερη διευκόλυνσή σου, μερικές γενικές προσαρμογές που μπορείς να υιοθετήσεις ανάλογα με την περίπτωση, είναι:

Αντιπροσωπευτικές προσαρμογές

Προσαρμογές περιβάλλοντος

Διαμόρφωση ενός καθαρού και ασφαλούς χώρου άθλησης:

- Με τα αντικείμενα που δε χρησιμοποιούνται, να τοποθετούνται στην άκρη σε συγκεκριμένο χώρο.
- Με την εκμάθηση των ορίων και της χρήσης του χώρου.
- Με κοντινή επιτήρηση καθ' όλη τη διάρκεια του μαθήματος.
- Με περιορισμό της μειωμένης προσοχής του παιδιού, με χρησιμοποίηση αντικειμένων μεγάλων σε μέγεθος ή με έντονα χρώματα, με το ξάφνιασμα του μαθητή, με την εισαγωγή νέων ασκήσεων, με το κάλεσμα του παιδιού με το όνομά του, με τη διατήρηση της οπτικής επαφής και με το άγγιγμα.

Ενίσχυση των ερεθισμάτων διδασκαλίας, με:

- Έντονο χρώμα σε συγκεκριμένο υλικό, μέσα σε ένα ουδέτερο περιβάλλον μάθησης.
- Σμίκρυνση του χώρου και προσαρμογή του υλικού, όποτε είναι απαραίτητο, για την επιτυχή εκτέλεση των ασκήσεων.
- Χρησιμοποίηση του ήχου.
- Τοποθέτηση καθρεφτών στους τοίχους, για την αύξηση της συγκέντρωσης των ασκουμένων με μειωμένη προσοχή.

Προσαρμογές Ασκήσεων

Οι ασκήσεις που επιλέγονται πρέπει:

- Να προάγουν περισσότερο τη συμμετοχή και λιγότερο την απόδοση.
- Να είναι παιγνιώδους μορφής δίνοντας έμφαση στη διασκέδαση, την ψυχαγωγία και την επίτευξη του αισθήματος επιτυχίας.
- Να βοηθούν το παιδί να κατανοήσει το σώμα του και να αποκτήσει την αίσθηση προσανατολισμού μέσα στο χώρο.
- Να λειτουργούν μέσα στο παρόν επίπεδο ικανοτήτων του παιδιού, προχωρώντας σταδιακά από τις απλές στις πιο σύνθετες μορφές.
- Να δίνουν έμφαση στις θεμελιώδεις δεξιότητες σταθεροποίησης, μετακίνησης και χειρισμού και τη βελτίωση της γενικότερης κινητικής και φυσικής κατάστασης.
- Να είναι απλές ως προς τους κανονισμούς.
- Να περιέχουν κοινά σημεία μεταξύ τους, αφού ληφθεί υπ' όψιν από τον καθηγητή φυσικής αγωγής ότι τα κοινά στοιχεία μεταξύ των ασκήσεων διευκολύνουν τη μάθηση.
- Να χαρακτηρίζονται από ποικιλία, ιδιαίτερα απαραίτητη, σε περιπτώσεις παιδιών με μικρή διάρκεια προσοχής.

Προσαρμογές Διδασκαλίας
• Σύντομες οδηγίες. • Κατάλληλος τόνος φωνής, ανάλογα με τη δραστηριότητα. • Προσαρμογή διδασκαλίας με εκμάθηση μίας δεξιότητας τη φορά και, όποτε είναι απαραίτητο, χωρισμός της δεξιότητας σε μικρότερα μέρη, για την καλύτερη κατανόησή της. • Συγκεκριμενοποίηση του τρόπου μετάδοσης της πληροφορίας (οπτικά, ακουστικά, ή κιναισθητικά). • Συχνή επίδειξη-επανάληψη των ασκήσεων, για να αντιμετωπιστεί το ενδεχόμενο της αργής μάθησης. • Κινησθητική καθοδήγηση του παιδιού και παροχή βοήθειας, ανάλογα με τις ανάγκες του. • Συνεχής ενθάρρυνση. • Παροχή χρόνου στο παιδί να αντιδράσει στα ερεθίσματα που δέχεται, για την εκτέλεση μίας άσκησης, με τη διατήρηση της οπτικής επαφής μαζί του για μερικά δευτερόλεπτα μετά την επίδειξη της εκτέλεσης κάθε άσκησης. • Ανατροφοδότηση μετά το πέρας κάθε άσκησης, με ερωτήσεις προς το παιδί ως προς τη διαδικασία και ως προς το αποτέλεσμα, για την ενίσχυση της βραχυχρόνιας μνήμης. • Ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των παιδιών, με την επιλογή ασκήσεων με συνασκούμενο.

Με βάση τις παραπάνω πληροφορίες, συγκεκριμενοποίησε τους στόχους για το μαθητή σου με αναπηρία:

Βραχυπρόθεσμοι στόχοι (εκάστοτε μαθήματος)

Μεσοπρόθεσμοι στόχοι (π.χ. ανά μήνα)

Μακροπρόθεσμος (οι) στόχος (οι)

Διαμόρφωση πλάνου μαθήματος

Για την κατάλληλη διαμόρφωση ενός πλάνου μαθήματος, καλό είναι να συγκεκριμενοποιείς για κάθε άσκηση τα εξής:

Ασκήσεις	Σκοπός	Μέθοδος	Υλικό	Κριτήριο	Αξιολόγηση
Αναφορά της άσκησης	Σκοπός της άσκησης ως προς τα κινητικά πρότυπα - ψυχοκινητικούς τομείς που θέλεις να βελτιώσεις.	Μετάδοσης πληροφορίας Οπτική Ακουστική Κινησθητική Παρουσίασης άσκησης Ολική Αναλυτική (task analysis)	π.χ. στε-φάνια, κώνοι, ράβδοι στρώματα, μπάλες	Κριτήριο επιτυχίας της άσκησης	Τρόπος αξιολόγησης

Παράδειγμα:

Ασκήσεις	Σκοπός	Μέθοδος	Υλικό	Κριτήριο	Αξιολόγηση
Βάδισμα σε ευθεία γραμμή 5 μέτρων	Βελτίωση δυναμικής ισορροπίας: α) με κράτημα του κεφαλιού και του κορμού ίσιου με τα μάτια να κοιτούν μπροστά β) με κίνηση των χεριών σε διαδοχική και αντίθετη κίνηση με τα πόδια (αριστερό χέρι-δεξί πόδι και εναλλαγή) γ) με χρησιμοποίηση ρυθμικής μετακίνησης του βάρους του σώματος (από την πτέρνα στη μύτη του ποδιού) δ) με διατήρηση σταθερής βάσης στήριξης του σώματος κατά την κίνηση	Μετάδοσης πληροφορίας Αρχικά, επίδειξη της άσκησης και κιναισθητική καθοδήγηση, όποτε είναι απαραίτητο. Παρουσίασης άσκησης. Ολική	Πλαστικοί κύβοι στη σειρά για τη δημιουργία μίας «δοκού ισορροπίας» σε χαμηλό ύψος.	Ο μαθητής να μπορεί να βαδίζει στη δοκού ισορροπίας στις 3 από τις 5 προσπάθειες.	2 βαθμοί, όταν η άσκηση εκτελείται με επιτυχία από το μαθητή, χωρίς βοήθεια. 1 βαθμός, όταν εκτελείται με κιναισθητική καθοδήγηση από τον καθηγητή ΦΑ. 0 βαθμοί, όταν ο μαθητής δεν μπορεί να εκτελέσει την άσκηση.

Ένα αντιπροσωπευτικό πλάνο μαθήματος που απευθύνεται σε μαθητές με αναπηρία θα μπορούσε να παρουσιαστεί ως εξής:

Τίτλος διδακτικής ενότητας: Ισορροπία	Αναπηρία: Νοητική υστέρηση Νοημοσύνη: Εκπαιδεύσιμοι μαθητές Σχολείο: Δημοτικό
Σκοπός: Βελτίωση της στατικής και δυναμικής ισορροπίας, με ταυτόχρονη διατήρηση της σωστής στάσης του σώματος. Καλλιέργεια της συνεργασίας και ομαδικότητας. Εκμάθηση ισορροπίας, χωρίς βοήθεια. Τέλος, μέσω της επιπλέον εργασίας, βελτίωση της μνήμης.	Περίληψη: Οι μαθητές να αποκτήσουν την αίσθηση της ορθής στάσης του σώματος κατά τη στάση και την κίνησή τους, μέσα από ασκήσεις στατικής και δυναμικής ισορροπίας και συνεργασίας. Λέξεις κλειδιά: Ισορροπία, συνεργασία, ομαδικότητα
Υλικά: Κουτάλια, μπαλάκια, στεφάνια Μετάδοση πληροφορίας: Αρχικά, επίδειξη της κάθε άσκησης και κιναισθητική καθοδήγηση, όποτε είναι απαραίτητο. Παρουσίαση Άσκησης: Ολική και, όποτε χρειαστεί, χωρισμός της δραστηριότητας σε μικρότερα μέρη (αναλυτική).	Πλάνο μαθήματος: 1η άσκηση: Ζήτησε από τα παιδιά να στηριχτούν στις μύτες των ποδιών τους, με τα χέρια στην ανάταση, χωρίς να χάσουν την ισορροπία τους. Ύστερα, καθώς θα παίζει μουσική, βάλε τα να τρέχουν και, όταν σταματήσει η μουσική, να στηριχτούν στις μύτες των ποδιών τους. 2η άσκηση: Ένα-ένα παιδί, χωριστά, προσπαθεί να περπατήσει για λίγο, έχοντας στο στόμα του ένα κουτάλι και πάνω ένα μπαλάκι. Σκοπός είναι να μην πέσει το μπαλάκι. 3η άσκηση: Διασκόρπισε στο χώρο στεφάνια. Το κάθε παιδί αναπηδάει στο ένα πόδι, μέσα-έξω από το στεφάνι, μέχρι να κάνει το γύρο του στεφανιού.
 2η άσκηση: 3η άσκηση:	
Επιπλέον εργασίες: Στο επόμενο μάθημα, ο κάθε μαθητής ξεχωριστά θα δείξει μία από τις ασκήσεις που έγιναν στο σημερινό μάθημα.	Εναλλακτικές δραστηριότητες: Τροποποίησε τις ασκήσεις, λέγοντας στους μαθητές να εκτελούν τις ασκήσεις με διαφορετικό κάθε φορά τρόπο (π.χ. τρέξιμο και μετά εκτέλεση της άσκησης).

Με βάση το παραπάνω παράδειγμα, ετοίμασε το δικό σου πλάνο μαθήματος.

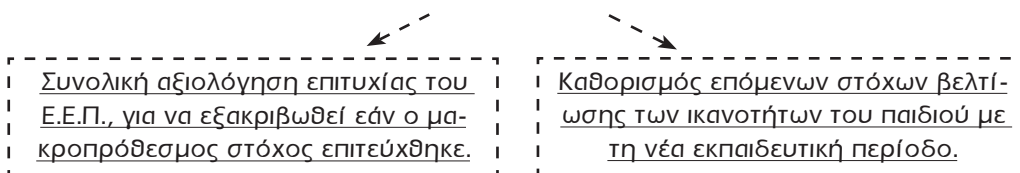
Τίτλος διδακτικής ενότητας:	Αναπηρία: Σχολείο:
Σκοπός:	Περίληψη:
	Λέξεις-κλειδιά:
Υλικά: Μετάδοση πληροφορίας: Παρουσίαση άσκησης:	Πλάνο μαθήματος:
Επιπλέον εργασίες:	Εναλλακτικές δραστηριότητες:

Το πλάνο μαθήματος έγινε κατ' αλφαβητική σειρά από τους Βαρή Θεανώ, Βαρυπάτη Αικατερίνη, Δασκαλάκη Ιωάννη, Ζαφειρούλη Κωσταντίνο, Κυριακόπουλο Αναστάσιο, Μητρονάτσιου Φωτεινή, Πλεξίδα Ζωή, Ραφαηλίδη Δημήτριο και Τσάπου Ουράνα, που όλοι/όλες είναι φοιτητές/τριες του 4ου έτους της ειδικότητας ειδικής φυσικής αγωγής του ΤΕΦΑΑ Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, εκπαιδευτικής περιόδου 2009-2010. Για τον ίδιο λόγο θέλω να ευχαριστήσω και τη συνάδελφο της ειδικότητας κα. Μαγγουρίτσα Γεωργία.

Παράρτημα

Το πλάνο μαθήματος μπορεί να διαμορφωθεί και να παρουσιαστεί με ευχάριστο τρόπο σε μία περιεκτική σελίδα με φωτογραφίες, εικόνες, σχήματα, πίνακες, ώστε να υποστηρίζεται πολλαπλά η διδασκόμενη ύλη και να διευκρινίζονται καλύτερα οι ασκήσεις. Απαιτείται μόνο λίγη φαντασία και όρεξη για αναζήτηση υλικού από το ίντερνετ ή από τα δικά σου αρχεία.

ΜΕΤΑΠΑΡΕΜΒΑΤΙΚΗ ΦΑΣΗ Ε.Ε.Π.*

* Η μεταπαραεμβατική φάση αποτελεί το άμεσο χρονικό διάστημα, μετά το πέρας του τελευταίου μαθήματος.

Γενικές παρατηρήσεις

Παρακαλώ, σχολίασε τη συνολική πρόοδο του Ε.Ε.Π. και τους μελλοντικούς εκπαιδευτικούς στόχους: _____

Βιβλιογραφία Ε.Ε.Π.

- Αγγελοπούλου - Σακαντάμη Ν. (2004). *Ειδική Αγωγή: Αναπτυξιακές διαταραχές και χρόνιες μειονεξίες*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας.
- Γιαγκάζογλου, Π. (2001). Στάθμιση κινητικών κλιμάκων της δοκιμασίας Griffiths No II σε παιδιά προσχολικής ηλικίας. Διδακτορική διατριβή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.
- Davis, K. (1990). *Adapted physical education for students with autism*. Springfield, Illinois: Charles C. Thomas Publisher.
- Griffiths, R. (1984). *The abilities of young children: A comprehensive system of mental measurement for the first eight years of life*. Bucks, UK: The Test Agency Limited.
- Huttenlocher, P., Levine, S., Huttenlocher, J., and Gates, J. (1990). Discrimination of normal and at risk pre-school children on the basis of neurological tests. *Developmental Medicine and Child Neurology*, 32, 394-402.
- Κοκαρίδας, Δ. (2003). *Η κολύμβηση για άτομα με ειδικές ανάγκες*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Χριστοδουλίδου.
- Κοκαρίδας, Δ. (2004). *Φυσική αγωγή για μαθητές με ειδικές ανάγκες σε κανονικά σχολεία*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Χριστοδουλίδου.
- Κουτσούκη – Κοσκινά, Δ. (1997). *Ειδική φυσική αγωγή: θεωρία και πρακτική*. Αθήνα: Εκδόσεις Αθλότυπο.
- Payne, V., & Isaacs, L.D. (2005). *Human Motor Development: A Lifespan Approach* (6th ed). Blacklick, OH: McGraw Hill Companies.
- Sherrill, C. (2004). *Adapted physical activity, recreation and sport: Crossdisciplinary and lifespan* (6th ed). Dubuque, IA: Brown & Benchmark.

Ιστοσελίδες

http://www.sbcss.k12.ca.us/selpa/pdf/EVSELPA_IEP.pdf